

Artur Lis

Gnieźnieńskie koronacje królewskie i ich środkowoeuropejskie konteksty,

red. Józef Dobosz, Marzena Matla, Leszek Wetesko,
Gniezno 2011, Urząd Miejski w Gnieźnie, Instytut Kultury Europejskiej UAM w Gnieźnie, Instytut Historii UAM w Poznaniu, ss. 320, *Colloquia Mediaevalia Gnesnensia* 2.

Publikacja „Gnieźnieńskie koronacje królewskie i ich środkowoeuropejskie konteksty”, została przygotowana przez zespół pracowników Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu pod kierunkiem prof. dra hab. Józefa Dobosza oraz jego współpracowników: dr Marzenę Matla oraz dr Leszka Wetesko. Recenzowana książka zawiera referaty mediewistów międzynarodowej konferencji, która miała miejsce w Kolegium Europejskim w Gnieźnie, we współpracy z Instytutem Kultury Europejskiej UAM w 2011 roku. Tom zawiera zbiór następujących artykułów: „Idea władzy królewskiej” (Henryk Samsonowicz), „Dlaczego Bolesław Chrobry chciał koronować się na króla?” (Zbigniew Dalewski), „Koronacje władczyni we wcześniejszym średniowieczu - zarys problematyki” (Grzegorz Pac), „Powołanie i koronacja króla niemieckiego od X do XIII wieku. Miejsca, rytzy, insygnia - zarys problematyki” (Andrzej Pleszczyński), „Krönen und Sterben - Zu den (Dis)kontinuitäten ottonischer Königs-

sherrschaft” (Karolina Buschmeier), „Comparing models of kingship: the royal *ordo coronationis* of Mainz and the royal coronation of Otto I by Widukind of Corvey” (Giovanni Isabella), „O, majestacie królewskiej potęgi! - koronacja Bolesława II Szczodrego” (Krzysztof Skwierczyński), „Czy Bolesław Śmiały uświetnił swoją koronację fundacją złotego kodeksu?” (Marzena Matla), „Polský královský titul Vratislava II. (tradice, kontinuita, a introvace v 11. století” (Vratislav Vaníček), „Papieskie przysłanie korony dla św. Stefana w legendzie św. Stefana pióra biskupa Hartwika” (Daniel Bagi), „*Plenariae decimationes* św. Wojciecha. O ideowych funkcjach dziesięciny monarszej w Polsce i na Węgrzech w XI-XII wieku” (Marcin Rafał Pauk), „Koronacje pierwszych Piastów w najstarszych źródłach narracyjnych” (Edward Skibiński), „Gnieźnieńskie koronacje w przekazach rocznikarskich” (Marek Cetwiński), „Czeskie koronacje drugiej połowy XIII wieku” (Antoni Barciak), „Hnězdenská korunovace krále Václava II. v kontextu

jego zahraniční politiky na počátku 14. století” (Robert Antonín), „Krakowska koronacja Władysława Łokietka” (Jarosław Nikodem), „Korunovace Karla IV” (Marie Bláhová), „Pražské korunovace 15. století a polské aspirace na český trůn” (Peter Čornej).

Omawiana publikacja została pozytywnie przyjęta w środowisku naukowym. W jednej z recenzji publikowanej na łamach „Kwartalnika Historycznego” Paweł Figurski konkludował: „Omówiona w tomie problematyka znacznie wykracza poza sformułowany przez redaktorów tytuł. Słowa kluczowe, którymi można opatrzyć tom, to: rytuały koronacyjne i ich treści ideowe, polityczne przesłanki i konsekwencje koronacji władców, przebieg i wybór miejsca ceremonii, kontynuacja i zmiana tradycji, antropologia polityczna. Tak szeroki dobór tematyki powoduje, że w pracy wiele interesujących informacji znajdzie badacz historii: politycznej, ideologii władzy, religijności monarchów, transferu myśli. Z drugiej jednak strony praca nie stanowi systematycznego opracowania rytuałów koronacyjnych, które odbyły się w gnieźnieńskiej katedrze lub też w Europie Środkowej. Książka jest raczej zbiorem indywidualnych prac aniżeli wynikiem wspólnego przedsięwzięcia poświęconego jednemu zagadnieniu” 121(2014), z. 1, s. 186.

Fakt, że niektóre tezy pracy skłaniają do polemiki jest gwarancją, że książka zajmie należyte jej miejsce w literaturze przedmiotu. Publikacja pod redakcją Józefa Dobosza, Marzeny Matla oraz Leszka Wetesko **ma zatem znaczną wartość poznawczą** i może służyć zarówno środowiskom akademickim, jak i wszystkim innym,

których interesuje problematyka **gnieźnieńskich koronacji królewskich**. Należy podkreślić, iż polskie koronacje Bolesława Chrobrego, Bolesława Śmiałego, Władysława Łokietka zostały scharakteryzowane z uwzględnieniem ówczesnej sytuacji politycznej i na szerokim tle porównawczym.

Nie sposób w krótkiej recenzji przedstawić całość rozległych i wnikliwych rozważań podjętych przez wymienionych badaczy. Teksty różnią się poruszoną problematyką, co w tego typu wydawnictwach jest rzeczą oczywistą, ale utrudnia prace redaktorowi, zwykle niełatwo, bowiem znaleźć formułę porządkującą całość. Noty zostały rzetelnie opracowane, niektóre będące wręcz krótkimi, samodzielnymi rozprawami. Na uwagę zasługują bogate przypisy dokumentujące i uzupełniające treść główną oraz rozszerzające spektrum problemowe i ułatwiające percepcję tekstu zasadniczego. Muszę zasygnalizować, iż publikowane teksty są wybitnie naukowe. Podziwu godna jest staranność badawcza autorów i wnikliwość, z jaką analizują oraz interpretują oni poszczególne zagadnienia. Bez wątpienia tom może z wielu powodów zainteresować badaczy i miłośników historii oraz wszystkich tych, którzy cenią intelektualne wyzwania. Wyrażam przekonanie, że publikacja „**Gnieźnieńskie koronacje królewskie i ich środkowoeuropejskie konteksty**”, jest opracowaniem na bardzo wysokim poziomie merytorycznym. Nie ulega wątpliwości, że recenzowana Księga, zarówno od strony treściowej, jak i formalnej zasługuje na rekomendację i pozytywną opinię.

NOTA O AUTORZE

Artur Lis, dr, adiunkt w Katedrze Historii Prawa Wydziału Zamiejscowego Prawa i Nauk o Społeczeństwie KUL w Stalowej Woli. Doktor historii i prawa. Zainteresowania badawcze to historia prawa i prawo administracyjne. Kontakt: arturlis@op.pl